

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Képzési szint	alapképzés	Tagozat	nappali/levelezői	Tanév/félév	2021/2022
Ступінь вищої освіти	бакалавр	Форма навчання	денна/заочна	Навчальний рік/семестр	I/2

Tantárgyleírás

Силабус

A tantárgy címe	A világirodalom története. Antik irodalom. Az ókori görög és a latin nyelvű római irodalom története
Назва навчальної дисципліни	Історія зарубіжної літератури. Антична література
Tanszék	Filológia Tanszék
Кафедра	Кафедра філології
Képzési program	014 Középfokú oktatás Magyar nyelv és irodalom 014 Középfokú oktatás Ukrán nyelv és irodalom 014 Középfokú oktatás Angol nyelv és irodalom
Освітня програма	014 Середня освіта (Мова і література угорська) 014 Середня освіта (Українська мова та література) 014 Середня освіта (Мова і література англійська)
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): kötelező Kreditérték: 5 Előadás: 30 Szeminárium/gyakorlat: 46 Laboratóriumi munka: - Önálló munka: 74
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кількість кредитів: 5 Лекції: 30 Семінарські/практичні заняття: 46 Лабораторні заняття: - Самостійна робота: 74
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Csonka Tetjana, a filológiai tudományok kandidátusa, docens chonka.tetyana@kmf.org.ua Dr. habil. Beregszászi Anikó, docens beregszaszi.aniko@kmf.org.ua Dr. Kész Margit, docens kesz.margit@kmf.org.ua Mónus Dóra, tanársegéd monus.dora@kmf.org.ua

Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	<p>Чонка Тетяна Степанівна, к.ф.н., в.о. доц. chonka.tetyana@kmf.org.ua Берегсасі Аніко Ф., доктор габіліт.доцент beregszaszi.aniko@kmf.org.ua Кейс Маргарита Ю. (к.ф.н.), доцент kesz.margit@kmf.org.ua Мовнуш Дора Ш. . асистент monus.dora@kmf.org.ua</p>
A tantárgy előkövetelményei Пререквізити навчальної дисципліни	<p>A tantárgy felvételének előkövetelménye sikeres vizsga vagy szigorlat a következő tantárgyból: Bevezetés az irodalomtudományba.</p> <p>Запропонована навчальна дисципліна є логічним продовженням курсу бакалаврського (першого) рівня вищої освіти “Вступ до літературознавства”</p>
A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei	<p>A tantárgy célja: Az Antik irodalom tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókat az ókori görög és a latin nyelvű római irodalom történetével, az irodalmi valamint művészeti kor irányzatainak alakulásával, a reprezentáns alkotóművészek élettörténetével, munkásságával.</p> <p>A tantárgy fő feladata:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az irodalmi alpműveltség építése – az antikvítás hatásmechanizmusának bemutatása – elméleti jártasság kialakítása – az antikvításra jellemző irodalmi alapformák, műfajok, motívumok befogadása, értelmezése – professzionális olvasóvá nevelés <p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> – antik irodalmi alapformák, műfajok és motívumok felismerése – antik szövegek elemzése és értelmezése – dialogikus művek befogadása és értelmezése, esetlegesen drámarészlet előadása – az ókori görög és latin nyelvű római irodalom viszonyrendszerének ismerete <p>Főbb témakörök:</p> <p>I. Görög irodalom A mítosz és a mitológia fogalma. A görög mitológia és legfontosabb szereplői. Az archaikus irodalom. A görög epika kialakulása. A homéroszi kérdés. Homérosz Iliász című eposza. A trójai mondakör. Homérosz Odüsszeia című eposza. A kétféle embereszemély, Akhilleusz és Odüsszeusz összehasonlítása. Hésziodosz: Istenek születése. Az isteni generációk. Mítoszok az ember születéséről. Munkák és napok. A didaktikus eposz. A görög líra. Alkaios, Szolón, Mimmemosz, Szimonidész munkássága. A jambuskötészet. Arkhilokhosz, Szapphó lírikája. Anakreón munkássága, költészetének fő témái. Az anakreoni dalok. A kardalköltészet. Pindarosz munkássága, ódáinak csoportosítása. A klasszikus irodalom. Az antik görög színjátszás fejlődéstörténete. A tragédia eredete. A klasszikus triász. A thébai és mükénéi mondakör és szereplők. Aiszkhülosz élete és munkássága, jelentősége. Szophoklész élete és munkássága, jelentősége. Euripidész élete és munkássága, jelentősége. Az antik görög komédia megjelenése, műfaji jellemzői. Arisztophanész munkássága.</p>

**Анотація дисципліни,
мета та очікувані
програмні результати
навчальної дисципліни,
основна тематика
дисципліни**

Az antik filozófia fejlődése, összefüggései az irodalom fejlődésével. Platon és Arisztotelész munkássága.
A görög próza fejlődése. Aiszóposz, Hérodotosz, Thuküdidész munkássága.
A fabula fogalma. A történetírás mint az irodalom egyik ága.
A hellenizmus kultúrája. A hellenisztikus irodalom. Az alexandriai iskola Kallimakhosz, Theokritosz, Apollóniosz Rhodiosz, Longosz munkássága.
Az újattikai komédia és jellemzői. Menandrosz munkássága.
A római kor görög irodalma. Az atticizmus fogalma. Plutharkhosz és Lukianosz munkássága.
Longosz: Daphszisz és Chloé című pásztorregénye. A műfaj sajátosságai.

II. Római latin irodalom

A latin irodalom fogalma, története, korszakai, viszonya a görög irodalomhoz.
Az archaikus római-latin gondolkodás és kultúra.
A római színház fejlődéstörténete, eredete, forrásai.
Plautus munkássága, műveinek sajátosságai. A hetvenkedő katona.
Terentius munkássága, főbb művei, azok jellemzői.
A latin irodalom első virágkora Róma politikai válságának időszakában.
Cato élete és munkássága.
Filozófiai és tudományos költészet. Lucretius élete és munkássága.
A líra fejlődése. Catullus élete és munkássága, költészetének jellemző vonásai és műfajai.
Cicero és Julius Ceasar szépírói munkássága.
Az augustusi császárság mint új aranykor. Vergilius élete és munkássága.
Horatius élete és munkássága. Ódáinak jellemzői, főbb tematikája.
Elégiaköltészet az aranykorban. Tibullus és Propertius munkássága.
Ovidius élete és munkássága. Az Átváltozások című eposz elemzése.
Varro és Titus Livius munkássága.
Az ezüstkör fogalma, irodalmának jellemzői. Seneca és a sztoikus filozófia, annak hatása az irodalomra.
Az organikus történet szemlélet: Tacitus munkássága.
Petronius munkássága. Petronius regénytöredéke.
A szatíra költészet. Martialis és Iuvenalis munkássága.
A hanyatlás éveinek irodalma. Apuleius: Aranyszamár című regénye.

Мета викладання навчальної дисципліни:

Метою предмета “Антична література” є ознайомлення студентів з розвитком античної літератури, мистецьких напрямків, їх представників та їхньої творчості.

Основні завдання вивчення дисципліни:

- розвиток теоретичної компетентності,
- розвиток здатності студентів до аналізу творів,
- навчити студентів бути професійними читачами,
- розвиток здатності студентів надавати коректну відповідь шляхом попереднього або повторювального виконання асоціативних завдань, пов’язаних з тією чи іншою темою.

Розвивати навички (компетенції):

- застосування літературних концепцій,
- аналізу літературних текстів,
- теоретичного мислення,
- практичного застосування теоретичних знань,
- розуміння процесу розвитку зарубіжної літератури,
- орієнтації в літературній критиці.

Тематика курсу:

I. Грецька література

Антична література та її значення. Основні етапи розвитку давньогрецької літератури. Давньогрецький фольклор. Міфологія

	<p>Види і зміст античного епосу. Гомер. Основні положення гомерівського питання “Іліада” і “Одіссея” Гомера як найдавніші пам’ятки античної літератури: історична та міфологічна основи; сюжет і композиція поем Творення дидактичного та генеалогічного епосів. Творчість Гесіода. Давньогрецька лірика 7-6 ст. до н.е. Елегійна та ямбічна поезія Антична лірика: Архілох, Алкей, Сапфо, Тіртеї, Анакреонт, Піндар. Тематична й жанрове новаторство поетів-олександрійців: Каллімах, Аполлоній Родоський, Феокрит Давньогрецька драма: походження, основні види, етапи розвитку Театру у Давній Греції Драматургія Есхіла Драматургія Софокла Творчість Еврипіда Грецька комедія: походження, види, структура, етапи розвитку. Творчість Аристофана Грецька філософія класичного періоду. Платон “Діалоги”. Аристотель. Трактат “Поетика” Історична проза – Геродот. Фукидід Елліністична проза. Пізньогрецький роман Новоантична комедія – комедія доби еллінізму. Комедіографія Менандра “Відлюдник”, “Третейський суд” Давньогрецька проза часів римського панування. Плутарх. Лукіан. Грецький роман I-III ст. Художня проза. “Дафніс і Хлоя” Лонга.</p> <p style="text-align: center;">II. Римська латинська література</p> <p>Основні етапи розвитку римської літератури. Римська міфологія та історичні легенди Римський театр. Римська комедія: походження, види Комедіографія Плавта: “Скарб”, “Хвальковитий воїн” Комедії Теренція. Особливості методу Римська поезія “Золотого віку” Філософська поема Лукреція «Про природу речей» Римська поезія. Неотерики. Катулл Римське красномовство. Цицерон Історична проза Юлія Цезаря Творчість Вергілія Творчість Горация Римська любовна елегія. Тібул, Проперцій Творчість Овідія Історична проза. Тіт Лівій “Римська історія”. Сенека – мораліст: «Моральні листи до Луцилія». Новаторство Сенеки-трагіка Публій Корнелій Тацит Викривально-сатиричний напрям в римській літературі. Петроній Арбітр “Сатирикон” Римська сатира епохи пізньої Імперії. Ювенал Художня проза. Луцій Апулей “Метаморфози” (“Золотий осел”)</p>
<p>A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei</p>	<p>A félévet beszámoló zárja. A gyakorlati munkák teljesítésével maximálisan 50 pont szerezhető. A beszámoló 50 pontot ér. A félév során maximálisan 100 pont szerezhető.</p> <p>Завершується курс заліком. Практичні роботи оцінюються максимально 50 балами. Залік оцінюється максимум 50 балами.</p>

Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	Протягом семестру можна набрати всього 100 балів.
A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)	A tantárgyhoz kapcsolódó online felület (Google Classroom) belépési kódjai: <i>Nappali: Levelező:</i> Коди доступу до онлайн-платформи “Google Classroom”: <i>Денна:</i> <i>Заочна:</i>
A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	Szerb Antal: A világirodalom története, Magvető Kiadó, Budapest, 2021 Korábbi kiadás: https://mek.oszk.hu/14800/14872/ Trecsényi-Waldapfel Imre: Görög regék, Móra Kiadó, Budapest, 2016 Arisztotelész: Poétika, Lazi Könyvkiadó Kft., 2004 http://mek.oszk.hu/04100/04198/04198.pdf Cox György: A mitológia kézikönyve, Anni Kiadó, Reprint kiadás Fűzfa Balázs irodalomtankönyvei, Krónika Nova Kiadó, 2008 https://mek.oszk.hu/20500/20543/ Gerencsér Ferenc szerk.: Ki kicsoda a világirodalomban? Tárogató Könyvek, 2000. Gintli Tibor-Schein Gábor: Az irodalom rövid története. Jelenkor Kiadó, Pécs, 2008. Pál József (főszerk.): Világirodalom. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2005. https://mersz.hu/kiadvany/8/dokumentum/info/ Pierre Vallas: Mitológiai enciklopédia, Saxum Kiadó Kft., 2010 Антична література. Греція. Рим. Хрестоматія /Упорядники: Михед Т.В., Якубіна Ю.В. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 952 с. Кун М. А. Легенди та міфи стародавньої Греції. Пер. з рос. – Х., 2008. Давня римська поезія в українських перекладах і переспівах. Хрестоматія. – Львів, 2000. Гальчук Оксана. Антична література: Навчальний посібник для студентів заочної форми навчання. – К.: Вид-во Київського славістичного університету, 2008. – 210 с. Історія давньогрецької літератури [Текст]: курс лекцій: навч. посіб. для студ. ВНЗ / І. П. Мегела. - К.: Видавець Вадим Карпенко, 2007. - 339 с. Історія Римської літератури [Текст]: курс лекцій: навч. посіб. для студ. ВНЗ / І. П. Мегела. - К.: Видавець Вадим Карпенко, 2012. - 356 с.